

STANDARD 3

Informovanost o výkonu sociálně-právní ochrany dětí

3 a

Orgán sociálně-právní ochrany zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy jím vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany.

Městský úřad má zveřejněna pravidla a postupy vytvořené na základě požadavků standardů kvality sociálně-právní ochrany podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí na oficiálních internetových stránkách Města Dačice, formou internetového odkazu na webových stránkách Města Dačice.

Pravidla a postupy jsou zpracovány tak, aby byly srozumitelné pro cílovou skupinu klientů dětí i dospělých. V písemné podobě jsou pravidla a postupy (včetně příloh) uloženy u vedoucího odboru sociálních věcí a dále jsou k dispozici v kancelářích pracovníků SPOD.

Informace budou průběžně aktualizovány, upravovány a zveřejňovány v souladu se změnami vnitřních pravidel a norem městského úřadu. Průběžnou aktualizaci změn zajišťuje vedoucí odboru sociálních věcí.

Jsou rodiče povinni spolupracovat s orgánem sociálně právní ochrany dětí?

Ano, jedná se o zákonem stanovené oprávnění (zákon o sociálně právní ochraně dětí). Rodiče mají ze zákona povinnost spolupracovat s orgány sociálně právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte. Jsou povinni dostavovat se k osobnímu jednání, předkládat listiny a doklady a za daných podmínek umožnit návštěvu sociálního pracovníka/pracovnice.

Může sňatek uzavřít nezletilý?

Nemůže. Výjimečně může soud z důležitých důvodů (např. mateřství) povolit uzavření manželství nezletilému staršímu 16 let.

Jaká jsou práva a povinnosti k dětem v případě rozvodu manželství rodičů?

Před rozhodnutím soudu o rozvodu musí být upraveny poměry k nezletilým dětem – tzn. komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak bude každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

Jaká je rodičovská zodpovědnost rodiče, který nemá dítě ve své péči?

Práva a povinnosti rodičů vyplývající z rodičovské zodpovědnosti jsou v každém případě stejná.

Musí být dítě zastoupeno kolizním opatrovníkem v soudním řízení ve věcech úpravy výchovy, styku, výživného apod.?

Ano, neboť se rozhoduje o věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů.

Jaká je role kolizního opatrovníka?

Kolizní opatrovník je ustanoven příslušným soudem pouze pro dané řízení a jeho úkolem je zjištění poměrů dítěte a rodičů a podání návrhu na to, jak by měly poměry dítěte být upraveny. V rámci komunikace s rodiči může plnit i roli poradenskou, nepřebírá však žádnou zodpovědnost za případné konflikty a problémy, které v rodině mohou nastat. Pravomocným ukončením řízení jeho role končí a nadále do rodiny, není-li to třeba, nezasahuje.

Musí být prováděn pohovor s nezletilým dítětem?

Ano. Dítě má právo se samo podle svých schopností vyjádřit k podstatným záležitostem, které se ho týkají, a to i bez přítomnosti rodičů. Pohovor se provádí zpravidla na oddělení sociálně právní ochrany dětí. Dítě je tímto chráněno před nutností provést pohovor přímo před soudem, což by pro něj mohlo být značně stresující.

Jaké jsou možné formy výchovy, pokud se rodiče rozvedli /rozešli?

a/ společná výchova – rodiče i po rozvodu (rozchodu) zůstávají v jedné domácnosti, i když každý hospodáří zvlášť. Nebylo by vhodné omezit jednomu z nich podíl na výchově, a proto je možné svěřit dítě do společné výchovy obou rodičů.

b/ střídavá výchova – dítě bude svěřeno v určitém přesně vymezeném časovém období do výchovy jednoho rodiče a v dalším časovém období do výchovy druhého. Podmínkou je společná vůle rodičů, popřípadě dítěte. Rodiče musí být schopni se dohodnout na výchově a na zajišťování základních potřeb dítěte. Pro dítě by střídavá péče neměla znamenat zásadní změny týkající se školy, volného času, okruhu kamarádů a podobně.

c/ svěření do výchovy jednoho z rodičů, přičemž druhý rodič má právo se s dítětem stýkat. Pokud rodiče nejsou schopni se na rozsahu styku dohodnout, rozhodne o tomto příslušný soud.

Jaká je výše výživného, kterou určuje soud?

Není stanoven žádný všeobecně platný vzorec pro výpočet výživného. Jeho výše vyplývá z odůvodněných potřeb dítěte a současně výdělkových možností a schopností rodiče.

Kdy je třeba podat návrh na úpravu výživného?

V případě jakékoliv zásadní změny v životě dítěte (tzn. nástup do školky, školy, v případě změny zdravotního stavu apod.) lze výši výživného upravit. Dále došlo-li ke změně poměrů na straně rodiče nebo dítěte.

Co dělat, když rodič neplatí soudem stanovené výživné?

Obrátit se na příslušný soud a podat návrh na výkon rozhodnutí na peněžité plnění. Dále je možné podat návrh na nařízení exekuce, která se podává soudnímu exekutorovi. V případě dlouhodobého neplnění této povinnosti podat na Policii ČR trestní oznámení pro podezření z trestného činu zanedbání povinné výživy. Trestní zákoník stanoví, že tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo neplní, ať už z nedbalosti či úmyslně, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než 4 měsíce.

Je-li rodič zbaven rodičovské zodpovědnosti, musí platit výživné?

Ano, musí. Vyživovací povinnost rodiče zbavením rodičovské zodpovědnosti nezaniká.

Jak postupovat, pokud rodič brání styku druhého rodiče s dítětem?

Doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí (Městský úřad Dačice, odbor sociálních věcí), který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne další postup.

Je-li soudem upraven styk rodičů s dětmi, musí si rodiče vzájemně sdělovat místo pobytu dítěte v době styku?

Nemusí. Oba rodiče mají stejnou rodičovskou zodpovědnost, pokud není omezena soudem.

Jak postupovat v případě, kdy je omezován nebo znemožňován styk dítěte s prarodiči?

Dítě má zákonné právo na styk s prarodiči. V případě problémů doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne vhodné řešení.

Jak postupovat, pokud zjistím, že dítě nechodí bez mého vědomí do školy?

Doporučujeme obrátit se na příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí (Městský úřad Dačice, odbor sociálních věcí), který zváží veškeré okolnosti případu a navrhne další postup.

Co dělat, pokud mám podezření, že moje dítě užívá nějakou drogu?

Pro získání jistoty je možné zakoupit v lékárně dostupný test. Následně doporučujeme obrátit se buď na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí (Městský úřad Dačice, odbor sociálních věcí) nebo přímo na zařízení, které se touto problematikou zabývá.

Co dělat, když se dítě toulá a nepřijde v noci domů, případně je mimo domov delší dobu?

Po vyčerpání vlastních dostupných možností nahlásit pohřešování na Policii ČR.

Jak mám postupovat, pokud chci osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče?

Žádost přijímá příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí podle trvalého bydliště žadatelů (Městský úřad Dačice, odbor sociálních věcí). Zde pracovník náhradní rodinné péče (dále NRP) s žadatelem sepíše žádost, vysvětlí způsob zprostředkování a podá veškeré informace o této problematice.

Žadatel předkládá: občanský průkaz, rodný list, oddací list, zprávu o zdravotním stavu na předepsaném formuláři (bude vydán na úřadě), údaje o ekonomických poměrech (vyjádření zaměstnavatele – výše příjmů). Pracovník NRP zajistí sociální šetření v místě bydliště, pohovor s žadatelem, opis z rejstříku trestů.

Po zkompletování uvedených dokladů přenáší kopie veškeré dokumentace příslušnému Krajskému úřadu k dalšímu vyřízení, tedy odbornému posouzení, zajištění odborné přípravy pro přijetí dítěte do rodiny a vlastnímu zprostředkování NRP. Žádost lze v průběhu vyřizování podle aktuální potřeby žadatele přerušit nebo zrušit. Výše uvedené doklady předkládají shodně jak žadatelé o osvojení, tak žadatelé o pěstounskou péči.

Jak mám postupovat, pokud se chci ujmout dítěte, které dobře znám a jemuž zemřeli rodiče, event. vím, že byli rodiče zbaveni rodičovské zodpovědnosti?

Sociální pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí s Vámi sepíše návrh na ustanovení poručníka, který bude po doplnění dokladů předložen soudu k projednání a rozhodnutí.

K návrhu se připojuje např. rodný list dítěte, výpis z rejstříku trestů navrhovatele, bude provedeno sociální šetření poměrů.

Jak mám postupovat, pokud chci svěřit do pěstounské péče dítě, které dobře znám a vím, že jej rodiče nemohou nebo nechtějí dále vychovávat?

Sociální pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí s Vámi sepíše návrh na ustanovení poručníka, který bude po doplnění dokladů předložen soudu k projednání a rozhodnutí. K návrhu se připojuje např. rodný list dítěte, výpis z rejstříku trestů navrhovatele, bude provedeno sociální šetření poměrů.

Navrhovatel dokládá k návrhu veškeré osobní doklady, výpis z rejstříku trestů, výši svých měsíčních příjmů, potvrzení o zdravotním stavu a psychologické vyšetření. Dále je provedeno sociální šetření v rodině a sociální pohovor s navrhovatelem. O pěstounské péči rozhoduje příslušný soud.

Jak mám postupovat, pokud chci svěřit do své výchovy dítě, které znám (obvykle jde o vnuky či děti příbuzné) a kterému rodiče výchovu nezajišťují?

Je třeba se obrátit na příslušný soud (dle trvalého bydliště dítěte) a podat návrh na svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče.

Soud potom určí, které doklady chce předložit, avšak vždy je třeba mít s sebou občanský průkaz a rodný list dítěte.

Co má dělat, pokud chci dát dítě k adopci (osvojení)?

V tomto případě je nejlepší dostavit se, s dostatečným časovým předstihem před porodem, na orgán sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Dačice, kde Vám poradí jak tuto záležitost řešit a vysvětlí postup při řešení záležitosti.

Co mám dělat, pokud chci dát souhlas s tím, aby byla dítěti zprostředkována pěstounská péče?

Pokud bylo dítě se souhlasem rodičů umístěno v dětském zařízení (dětský domov, kojenecký ústav), dostaví se rodiče na orgán sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Dačice, kde s nimi bude sepsán protokol o souhlasu se zprostředkováním pěstounské péče dítěti. Rodič se účastní všech jednání před soudem, zůstává mu kromě výchovy dítěte veškerá rodičovská zodpovědnost, má právo se s dítětem stýkat.

Co mám dělat, pokud chci osvojit dítě své manželky (či manžela)?

Sociální pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Dačice s vámi sepíše návrh, ke kterému je nutné připojit vyjádření manžela (ky), vyjádření dítěte (s ohledem na jeho věk), souhlas biologického rodiče, potvrzení o vašem zdravotním stavu (i dítěte), výpis z rejstříku trestů, potvrzení o vašich příjmech a vaše psychologické vyšetření. Dále bude v rodině úřadem provedeno sociální šetření a věc bude postoupena soudu k projednání a rozhodnutí.

Jak mám postupovat, pokud chci zrušit pěstounskou péči?

Sociální pracovník orgánu sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Dačice pověřený agendou náhradní rodinné péče Vám sepíše návrh na zrušení pěstounské péče, který bude řádně odůvodněn. Návrh je potom předán příslušnému soudu. Soud na návrh pěstouna pěstounskou péči zruší a dítě se vrací do dětského domova, případně se jeho výchovy ujímá jiná vhodná osoba.

Jak postupovat v případech, kdy vychovávám dítě v náhradní rodinné péči, a s výchovou jsou jakékoliv komplikace?

Vždy je třeba obrátit se na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí a podle povahy věci bude navrženo další řešení

Co dělat, pokud se nemohu krátkodobě (např. z důvodu operace apod.) postarat o své nezletilé dítě a nelze péči zajistit ani v rámci širší rodiny či známých?

Lze řešit prostřednictvím Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, kde může být dítě umístěno na základě písemné dohody na nezbytně dlouhou dobu. V této záležitosti se obraťte na příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí.

STANDARD 3

Informovanost o výkonu sociálně-právní ochrany dětí

3 b

Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování SPO, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně dostupné.

Městský úřad Dačice je jedním z orgánů sociálně-právní ochrany dětí, který ochraňuje práva a zájmy nezletilých dětí v České republice. Rozsah poskytování sociálně-právní ochrany vymezuje zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Pro koho tu jsme:

- pro děti, o které se rodiče řádně nestarají, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči, které žijí mimo rodinu nebo jsou odloučené od své rodiny, na kterých byl spáchán trestný čin
- pro děti, které mají vážné výchovné problémy (např. alkohol, drogy, utíkají z domova, chodí za školu), případně páchají trestnou činnost, nebo jsou ohroženy trestnou činností někoho jiného
- pro rodiče a příbuzné dítěte, kteří požádají o pomoc při řešení problémů s dětmi, mají partnerské problémy, neumějí, nechťejí nebo nedovedou se o své děti postarat.
- pro osoby, které mají zájem pečovat o opuštěné děti
- pro osvojitele, pěstouny, poručníky a děti v náhradní rodinné péči
- pro další organizace a zařízení, které se věnují dětem a jejich rodinám a nabízejí jim pomoc

Co nabízíme:

- individuální poradenství - hledání vhodných řešení životních situací a krizových situací dětí a rodičů (rodin či jednotlivců)
- aktuální informace z oblasti sociálně-právní, základní právní poradenství v oblasti rodinného práva a trestního práva mladistvých
- základní poradenství v sociálních záležitostech týkajících se bydlení, zaměstnanosti,
- pomoc a podporu v krizových situacích
- zprostředkování návazné pomoci u dalších institucí a organizací (státní orgány, školská zařízení, zdravotní služby a další zařízení a služby, které nabízejí pomoc dětem a rodinám)
- základní informace o tom, jaké druhy náhradní rodinné péče u nás existují a jak postupovat v případě, že se rozhodnete dítě přijmout (na koho se obrátit).
- zprostředkování osvojení a pěstounské péče
- individuální poradenství v oblasti péče o přijaté dítě
- informace o aktuálních změnách v oblasti dávek pěstounské péče

- přehled organizací působících v prarodinné oblasti (nabízejících pomoc a podporu) v obvodu městského úřadu

Kontakty a odkazy:

Městský úřad Dačice
Krajířova 27/I
380 13 Dačice

Metha, z.ú.
Pravdova 837
37701 Jindřichův Hradec

Pedagogicko-psychologická poradna
pracoviště Dačice
nám. Republiky 86/V
380 01 Dačice

Další kontakty na organizace působící v prarodinné oblasti jsou uvedeny v příloze č. 1 Standardu 14a

Při komunikaci s cizími státními příslušníky spolupracuje OSPOD s níže uvedeným subjektem:

Odkaz na tlumočnické služby: www.integracnicentra.cz

Centrum na podporu integrace cizinců - Jihočeský kraj

vedoucí centra
Bc. Lenka Hanšová

Kněžskodvorská 2296
370 04 České Budějovice
- zadní trakt České spořitelny, rovnoběžná s ulicí Pražskou, 1. NP

tel.: + 420 778 498 528

tel.: + 420 387 202 508

tel.: + 420 608 120 218

fax: + 420 387 735 285

e-mail: icceskebudejovice@suz.cz

Otevírací hodiny centra

pondělí 12:00 - 19:00

úterý *není otevřeno pro veřejnost*

středa 12:00 - 19:00

čtvrtek 8:00 - 12:00

pátek 8:00 - 12:00

Cílová skupina:

státní příslušníci třetích zemí (tj. zemí mimo země EU) oprávněně pobývajících na území České republiky, kteří mají:

- povolení k dlouhodobému pobytu;
  - povolení k trvalému pobytu;
  - dlouhodobé vízum;
  - povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU;
- nebo jsou
- v řízení u udělení víza za účelem strpění pobytu na území;
  - v řízení o udělení povolení k dlouhodobému pobytu;
  - v řízení o udělení povolení k trvalému pobytu;
  - v řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU;

Dále osoby, kterým byla udělena mezinárodní ochrana (azylanti a osoby požívající doplňkové ochrany).

Služby:

Veškeré níže uvedené služby jsou zdarma nabízeny ve všech Centrech na podporu integrace cizinců; aktuální nabídka včetně časového rozvrhu je k dispozici v záložkách jednotlivých pracovišť na těchto internetových stránkách.

Působnost CPIC se neomezuje jen na krajské město, svými aktivitami pokrývá území celého kraje, v případě pracovišť Centra ve středočeském kraji přidělený region.

Aktivity pro klienty:

- Sociální poradenství
- Právní poradenství
- Kurzy českého jazyka
- Tlumočnické služby
- Sociokulturní kurzy
- Provoz internetového pracoviště a knihovny
- Komunitní pracovníci
- Vzdělávací, kulturní a společenské akce

Koordinační aktivity:

- Realizace pravidelných setkání platformy
- Spolupráce se všemi relevantními partnery v oblasti integrace, zejména krajů, místních samospráv a zaměstnavatelů, při řešení dopadů pracovní migrace v jednotlivých regionech
- Monitoring cílové skupiny v regionu

Další orgány sociálně-právní ochrany dětí:

- obecní úřady obcí s rozšířenou působností (městské úřady, ve statutárních městech magistráty a úřady městských obvodů, v Praze úřady pověřených městských částí)
- obecní úřady
- krajské úřady (v Praze Magistrát hl. města Prahy)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí

Leták pro rodiče

KDO JSME?

Městský úřad Dačice je jedním z orgánů sociálně – právní ochrany dětí, který ochraňuje práva a zájmy nezletilých dětí v České republice. Rozsah poskytování sociál-právní ochrany je vymezen zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Orgán sociálně – právní ochrany dětí (OSPOD) zajišťuje práva dítěte na život, na jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na vzdělání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním, vykořisťováním.

Sociálně-právní ochranou dětí se rozumí:

- ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu
- ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění
- působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny
- zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychovááno ve vlastní rodině

Sociální pracovníci řeší zejména:

- zastupování dětí při kolizi zájmů rodičů
- problematiku dětí z nefunkčních rodin
- nedostatečnou péči o nezletilé děti
- problematiku dětí zneužívaných, zanedbávaných a týraných
- sociální pomoc a poradenství dětem a dospělým

Kurátoři pro děti a mládež řeší zejména:

- problematiku nezletilých dětí, které se dopustily činu jinak trestného
- problematiku mladistvých, u nich bylo zahájeno trestní stíhání, nebo se dopustili přestupku
- problematiku dětí a mladistvých s opakovanými poruchami chování

Pracovníci zajišťující náhradní rodinnou péči řeší zejména:

- agendu osvojení
- agendu pěstounské a poručnické péče
- agendu pěstounské péče na přechodnou dobu

Kdy přijít na OSPOD?

- při řešení péče o nezletilé děti za trvání manželství i po jejich rozvodu (rozchodu s partnerem)
- při řešení vyživovací povinnosti
- při záškoláctví dětí nebo při neplnění řádné školní docházky
- při řešení problematiky kriminality mládeže a šikany
- při zájmu osvojení nebo pěstounskou péči
- ve věci poskytnutí kontaktů na příslušná odborná pracoviště

Kontakt:

Městský úřad Dačice

Odbor sociálních věcí

Krajčírova 27/I

380 13 Dačice

Tel: 384 401 211

Leták pro děti

Informace pro děti o sociálně právní ochraně dětí

Víš, co je OSPOD?

OSPOD je zkratka pro Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Můžeš se k němu obrátit pokud:

- jsi dítě nebo mladistvý, tedy pokud Ti ještě nebylo 18 let
- potřebuješ vyřešit náročnou životní situaci, se kterou si neumíš poradit sám nebo s blízkými

Kdy můžeš přijít?

I Tebe se mohou dotknout následující situace:

- rodiče Tě doma často a dlouho nechávají samotnou/samotného (třeba i přes noc)
- ubližují Ti spolužáci nebo kamarádi – berou Ti bezdůvodně věci nebo peníze, uráží Tě a Tobě to není příjemné
- chceš řešit problém s návykovými látkami či sebepoškozováním u sebe nebo kamaráda
- máš podezření, že dochází k sexuálnímu zneužívání u nezletilého dospělou osobou
- obtěžuje Tě někdo tak, že máš strach o své zdraví nebo život
- nevíš si rady po rozvodu rodičů
- nevíš si rady po úmrtí jednoho nebo obou rodičů

A proto je tu OSPOD

Zde můžeš zastihnout některého z pracovníků, který s Tebou zkusí problém vyřešit:

Městský úřad Dačice
Odbor sociálních věcí
Krajířova 27/I
380 13 Dačice

Telefon: 384 401 250, 384 401 252, 384 401 253, 384 401 256, 384 401 257